

**ПАДИШАХЪТ
ПАПАГАЛ
ТУРСКА НАРОДНА
ПРИКАЗКА**

chitanka.info

По онова време господарувал в един голям и хубав град велик падишах. Много богатства имал той, ала най-безценното му съкровище била неговата жена, която с хубостта си смущавала и пълноликата месечина. Падишахът я обичал с хиляда сърца, а и тя му отвръщала със същата обич. Пък зад гърба на двамата щастливци като сянка се гушел великият везир — завистлив и вероломен. Сън не го хващало ден и нощ да мисли и крои как да премахне господаря си, та да му вземе престола и жената. Ала не смеел никому да каже, защото знаел, че ако падишахът се научи, ще заповяда да го накълцат на парчета.

Един ден в тоя престолен град пристигнал някакъв дервиш — изкусен чародеец. Насред главния мегдан, точно срещу султанския сарай, той разпънал шатрата си, окачил на прът пред нея дервишката тояга, кратунката и рога, с които никога не се разделял, и почнал да показва своя майсторлък. Сума народ се насъбрал около него. Всички си хапели джуките от почуда и изумление. Известили на падишаха за чудните чудеса, които правел този дервиш. Повелителят наредил да го доведат в сарая. Дошъл чудотворецът и, както му е редът, целунал земята под нозете на падишаха, пожелал му слава и дълголетие. Господарят му рекъл:

— Я ми покажи умението си, чародеецо!

Поклонил се дервишът мълчаливо — значи, че е съгласен — и почнал да прави най-различни чудесии.

Падишахът много се забавлявал и още повече се учудвал, ала напук му рекъл:

— Нищо не е това, що ми показваш! Виждал съм и по-чудни неща.

Тия думи боднали дервиша право в сърцето. Рекъл:

— О, падишах ефенди, аз зная да правя и други работи, още по-дивни. Ще ти покажа изкуството си, ала само на тебе. Накарай всички да излязат. Ще видиш такова нещо, че ще има дълго да се чудиш и маеш.

— Оставете ни сами! — заповядал падишахът и всички царедворци излезли.

— О, всесилни господарю — започнал дервишът, щом останали само двамата. — Аз съм изучил хитрата наука на превръщането Алем-Калем. Сега ще видиш как душата ми ще напусне телесната си черупка

и ще се пресели в друго, какво да е мъртво тяло. Заповядай да донесат един гъсок и аз ще ти покажа как става това.

Изпляскал с ръце падишахът, наредил да донесат гъсок. Дервишът го удушил и захвърлил мъртъв на килима. Сетне прошепнал някакво заклинание и тутакси душата му се преселила в тялото на мъртвия гъсок. Птицата оживяла, заквакала „ква-ква-ква“ и затичала из стаята, а дервишът останал да лежи на пода мъртъв и студен — по-мъртъв от това, здраве му кажи!

Смаял се падишахът като видял такова чудо нечувано. От почуда като зяпнал, забравил да си затвори устата. Смаял се, та дори се изплашил и само можал да промълви:

— Аллах! Аллах!...

Подир малко дервишът прошепнал същото заклинание и мигом душата му се върнала в бездушното тяло — той оживял, а весело тичащият дотогава гъсок паднал и не мръднал.

Като се съвзел от почудата си, падишахът помолил дервиша да го научи и той да прави това. Чудодеецът първом не скланял, ала накрая отстъпил и рекъл:

— Да бъде волята ти! Само че никому не бива да казваш и никого да не учиш да го прави. Инак ще те сполети голяма беда.

Падишахът обещал. Дервишът изказал вълшебното заклинание. Падишахът го научил наизуст, добре го запааметил и наградил богато мъдрия дервиш.

Минало се някое време. Един ден падишахът и великият везир отишли сами на лов в близката гора. Убили една кошута. Прищяло му се на падишаха да се похвали на везира си и му рекъл:

— Внимавай сега добре, да видиш какво чудо ще направя!

Пошепнал той вълшебните думи и душата му се преселила в трупа на убитото животно. Кошутата оживяла и пъргаво заскачала насам-нататък, а тялото на падишаха останало да лежи мъртво на тревата. Подир малко падишахът отново произнесъл заклинанието и душата му пак се възвърнала в тялото му.

Чудом се почудил везирът и запитал господаря си как се прави това.

— Научих едно вълшебно заклинание от онзи дервиш чудотворец — отвърнал неблагоприятно владетелят, забравил предупреждението на мъдреца.

— Моля ти се, велики господарю, от сърце и от душа, научи и мене на това заклинание!

Много дълго везирът трябвало да моли, дордето най-сетне падишахът склонил. Научил го. Сега лукавият везир предложил:

— О, повелителю мой, покажи ми пак как се пресели душата ти в тая убита кошута, та подир тебе да опитам и аз.

Без и на ум да му мине нещо лошо, падишахът изпълнил молбата на везира — преселил душата си в мъртвото животно. В същия миг вероломникът извикал заучените вълшебни думи и душата му влязла в тялото на падишаха, а неговото останало да лежи бездушно на земята. Без да се мае, той опънал лъка и понечил да убие кошутата, та да свърши с падишаха завинаги. Ала този угадил коварната мисъл на своя везир, припнал по-бърже от стрелата и се шмугнал в гъсталака на гората.

Тичал той, тичал, достигнал до средината на гората и спрял премалял под едно дърво. Тук на тревата съзрял един умрял папагал. Решил падишахът, че ще е по-безопасно да се превъплъти в птица, защото подлият везир може да прати хайка да го убият. Изрекъл злокобното заклинание и душата му се преселила в тялото на мъртвия папагал. Разперил той криле, полетял и кацнал в сараевата градина.

Да го оставим там да кукува и тъгува, сам себе си да съжالياва и обвинява, загдето не послуша мъдрия съвет на дервиша, и да видим сега какво ще прави везирът.

Върнал се измамникът в града, променен в тялото на своя повелител. Изтичали придворните блюдолизци и тунейдци, каквито ги има във всеки сарай — посрещнали го с най-голяма почит: поклонили му се, помогнали му да слезе от коня. А той им рекъл:

— Както ловувахме с везира, прилоша му и падна на земята. Умря великият везир, нашата дясна ръка. Слава на оногова, който не умира! Идете и приберете трупа му, дордето вълците не са го надушили.

Побързали придворните, отишли и донесли мъртвеца. По заповед на подсторения падишах погребали го с голяма тържественост.

А вероломникът в образа на падишаха влязъл в харема му като у дома си и отишъл при султанката. Като го видяла, тя се спуснала насреща му, прегърнала го и изведнъж се сепнала — сърцето ѝ невям подсказало подмяната: същото лице, същият глас като на мъжа ѝ, а

походката му друга, привичките му по-различни, очите му другояче стрелкат и дъхът му не е вече тъй свеж и приятен.

Седнали да вечерят. Уж падишахът през цялото време посягал да милва хубавицата, приказвал й гальовни думи, пък тя се дърпала, не го оставяла да я доближи, и си мислела със страх и горчивина: „Аллах, аллах, какво стана с мене, че не мога вече мъжа си да понасям? Как да избягам, че да се спася от него?“ ...

А сега нека пак се върнем при нашия нещастен папагал.

На заранта дошъл градинарят в градината и почнал да плеви лехите. Птицата долетяла при него, заговорила му с човешки глас:

— Добри човече, отнеси ме на султан-ханъм.

Градинарят никак не се зачудил, че птицата така му говори. Нали всички знаем, че папагалите могат да приказват по човешки? „Умен съвет ми дава тая птица“ — помислил си той. Взел папагала и го отнесъл на султанката. Тя му благодарила и му дала цяла шепа жълтици.

Пък злощастният падишах — папагал, като видял обичната си жена, се залял в сълзи, а сетне си рекъл: „Търпение-спасение! Може пък и нас да огрее слънцето на радостта“.

Слугите сложили папагала в златна клетка и я окачили в покоите на султан-ханъм. Тя се приближила до птицата, почнала да я милва и да въздиша дълбоко.

Падишахът-папагал забелязал, че жена му е посърнала и нажалена. Попитал я:

— О, султан-ханъм, защо си такава жална-печална? Да не би да си болна?

А тя:

— Ох, мило папагалче, не ме питай и разпитвай. В сърцето ми се е свила такава мъка, за която никому не мога да разкажа.

Папагалът настоял:

— Кажи на мене, кажи на мене! Човек може да няма сили да ти помогне, а пък аз дано намеря!

— Как да ми помогнеш, миличко — въздъхнала султанката, — като и ти си затворено в златна клетка?

— Заклевам те в живота ти, господарке, изкажи ми мъката си!

Подир дълго настояване и умоляване накрая тя си отворила сърцето пред птицата:

— Аз съм жена на падишаха. Доскоро го обичах с цялата си душа, готова бях за него да умра с радост. А от някое време той ми изстина от сърцето и така ми е опротивял, че ще избягам от него. Само не зная как да го направя. Ден и нощ мисля и нищо не мога да измисля.

Като чул тия думи падишахът — папагал се зарадвал донемайкъде и рекъл:

— Господарке, я ме помириши!

Султан-ханъм го помирисала и плеснала с ръце от учудване:

— Ами че ти миришеш както мъжът ми! Каква ще е тая работа?

Тогава папагалът ѝ се открил:

— Аз съм падишахът, твоят мъж...

И ѝ разправил всичко за изменничеството на великия везир.

— Какво да правим сега? — закършила ръце султанката. — Как да те избавя?

Папагалът я научил:

— Довечера, когато онзи нечестивец се заумилква около тебе, ти бъди по-мила, по-любезна с него, отколкото досега. Кажу му, че искаш да те развлече, като си пресели душата в някое умряло животно. Везирът непременно ще те послуша, защото, ако откаже, ти може да се усъмниш, че той не е падишахът. Другото остави на мен.

Султанката се съгласила. Вечерта дошъл при нея уж-падишахът и седнали да вечерят. По едно време тя рекла:

— О, мили мой мъжо, нещо сърцето ми се е свило. Защо не ме разтушиш с онова вълшебство, което ти научи от мъдрия дервиш? Искам пак да видя как ще преселиш душата си в някое умряло животно. Това е толкова забавно...

— Щом искаш, ще го сторя, о, обична ми жено! — съгласил се проклетникът и плеснал с ръце.

Слугите донесли от кухнята един заклан гъсок и си излезли. Везирът произнесъл вълшебното заклинание и тозчас душата му влязла в мъртвото тяло на гъсока. Той започнал да грачи „Чатърапатъра!“ — и се заразхождал важно-важно из стаята. Щом станало това превъплъщение, падишахът — папагал бърже изговорил заклинанието и отново приел прежния си вид, а тялото на папагала останал да лежи мъртво в клетката. Падишахът се спуснал връз гъсока и извикал:

— О, коварни везире, ти заслужаваш най-голямо наказание!

И почнал да скубе перата му едно по едно. А везирът гъсок крякал и врякал, ритал с крака, трепкал с крила, много го боляло. След като оскубал всичката му перушина и гъсокът останал гол, по-гол, отколкото когато се бил излюпил, падишахът му откъснал главата. И подлата душа на везира избягала с писък при дяволите на вечно мъчение.

И заживели си пак в охолство и доволство падишахът и вярната му хубавица. Живели много години, докато накрая не дошла смъртта, която прекратява веселбата и разлъчва сърцата.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.